

zločinem zneužití moci úřední podle § 101 tr. zák., zrušil napadený výrok porotců, I. (hlavní) a II. (dodatečné) otázky se týkající, a odsuzující část rozsudku na něm spočívající ve výroku o vině, jakož i o trestu a souvisejících s tím výrocích a věc odkázal v tomto objemu do příštího zasedání soudu porotního při sborovém soudě v Olomouci k novému přelíčení a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Po skončeném průvodním řízení byla porotcům dána hlavní otázka, zda je obžalovaný vinen, že v Š. jako poštovní posel poštovního úřadu v Š., tedy jako úředník státní, v úřadě, jemuž byl zavázán, přivlastnil si dne 8. června 1927 tři dopisy adresované na Josefu Š-ovou pokud se týče Terezii T-ovou a Bedřicha Sch-a a buď dne 6. nebo 7. června 1927 dopis z Ameriky na neznámého adresáta zaslaný, obsahující 1 kanadský dolar, zneužil moci jemu svěřené. Porotci přisvědčili k této otázce desíti hlasy a zodpověděli kladně tímž poměrem hlasů i otázku dodatečnou, zda obžalovaný spáchal čin uvedený v I. (hlavní) otázce z pohrutek nízkých a nečestných. Napadeným rozsudkem byl pak obžalovaný uznán vinným zločinem zneužití moci úřední podle § 101 tr. zák., jehož se dopustil jednáním uvedeným v hlavní otázce pokud se týče v odpovědi porotců na ni. Obhájce obžalovaného právem vytkl při zrušovacím roku tomuto rozsudku právní vadnost. Neboť ke skutkové podstatě tohoto zločinu vyžaduje se také znak subjektivní, totiž úmysl, by někomu byla škoda způsobena. Tento znak nebyl však proti předpisu § 318 tr. ř. do I. otázky ani pojat, porotci se tedy nevyslovili o tom, zda předpokládají na straně obžalovaného takový úmysl, a nevyslovuje se o oné náležitosti skutkové podstaty ani rozsudek, přimykající se k výroku porotců. Nelze zejména shledati, že řečený nedostatek výslovného zjištění úmyslu poškozovacího je napraven tím, že odpověď porotců i rozsudek předpokládají přivlastnění si čtyř dopisů, z nichž jeden obsahoval kanadský dolar. Neboť výrok ten týká se v první řadě složky objektivního děje a není pojmově vyloučeno přivlastnění si, jež by nebylo zamýšleno jako prostředek poškození někoho jiného. Při nejmenším není tu záruky, že porotcové, uznávše svou odpověď, že si obžalovaný dopisy pokud se týče jejich obsah přivlastnil, zamýšleli tím zároveň vysloviti, že obžalovaný jednal způsobem znamenajícím objektivně zneužití moci úřední, by někomu způsobil škodu. Skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl tedy nesprávným výkladem zákona podřaděn trestnímu zákonu, který se k němu nevztahuje. Důsledkem toho bylo vyhověti oprávněné zmatečné stížnosti, s jejímiž ostatními vývody netřeba se zabývat, výrok porotců k I. hlavní otázce a důsledkem toho i výrok k II. dodatkové otázce jako s prvním výrokiem těsně související a proto též rozsudek v odsuzujícím výroku zrušiti a uznati podle § 350 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 3130.

Není sice předpisu, který by zavazoval povozy, by se pohybovaly po silnici pouze a výhradně po levé straně, zachovává se však všeobecně

pravidlo, že se jezdí po silnicích po straně levé. Toto pravidlo není však absolutní; předjížděti se má na pravo.

Řidič automobilu (§ 337 tr. zák.) musí věnovati pozornost dráze před sebou a nelze od něho požadovati, by se za jízdy obracel.

(Rozh. ze dne 29. března 1928, Zm I 760/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Karlíně ze dne 14. prosince 1926, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 431 tr. zák., jakož i potvrzujícím rozhodnutím zemského trestního soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 4. února 1927, byl porušen zákon v ustanovení § 431 tr. zák., oba rozsudky se zrušují a věc se přikazuje okresnímu soudu v Karlíně k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Karlíně ze dne 14. prosince 1926 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 431 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 21. června 1926 v N. řídil automobil tak neopatrně, že zavinil srážku s motor. kolem, na němž jel František H., při čemž bylo Františku H-ovi na těle lehce uškozeno. Odsuzující výrok odůvodnil soud takto: Na základě výpovědi svědků zjistil soud, že František H. předjížděl svým motorovým kolem (které bylo opatřeno přívěsným vozíkem) automobil obžalovaného po pravé straně, při čemž zachytil svým kolem za přední ochranný rám automobilu, čímž se stalo, že motocykl byl rozbit a H. s něho spadl. Srážka nastala asi 2 metry od pravého příkopu ve směru jízdy obou vozidel, načež byl motocykl vlečen automobilem obžalovaného napříč k levému okraji silnice, jak o tom svědčila rýha na silnici vyrytá zadkem rozbitého motocyklu. František H., chtěje podle předpisu předjetí, dával automobilu znamení, jak několik svědků potvrdilo, avšak obžalovaný, který jel po pravé straně silnice, neodbočil na levou stranu silnice, kudy měl podle předpisu jeti, a tak se stalo, že František H., který měl po pravé straně silnice k vyhnutí prostor sotva 2 m široký a byl automobilem ještě tištěn k pravému příkopu, zachytil kolem za nárazník automobilu a byl jím stržen a pak vlečen k levému příkopu. Zavinění spatřuje soud v tom, že obžalovaný proti všem pravidlům jel při pravé straně silnice a kromě toho že nevyhnul doleva ani tehdy, když mu H. ze zadu dával znamení trubkou, že chce předjetí. Zemský trestní soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 4. února 1927 potvrdil rozsudek prvního soudu z důvodu rozsudku prvního stolice, jež se srovnávají se spisy a se zákonem a nebyly při odvolacím líčení vyvráceny. Rozsudky těmi byl porušen zákon v ustanovení § 431 tr. zák. Rozsudek shledává zavinění obžalovaného v tom, že jel proti všem pravidlům po pravé straně silnice, a vyjadřuje názor, že to již o sobě zakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák., i kdyby k nehodě nedošlo. S touto větou v jejím povšechném doslovu, jak jest vyřčen, nelze souhlasiti již proto, že přestupek podle § 431 tr. zák. před-

pokládá konkrétní nebezpečí; než o tuto otázku tu nejde, a netřeba se jí proto zabývat. Nelze však shledávat zavinění pouze v tom, že obžalovaný jel po pravé straně silnice. Není ovšem předpisu, který by zavazoval povozy, by se pohybovaly po silnici pouze a výhradně po levé straně, dlužno však připustiti, že se všeobecně zachovává pravidlo, že se jezdí na silnicích po straně levé. Toto pravidlo však není absolutní, naopak silniční řád sám předpisuje, že předjížděti se má na pravo, sám tedy silniční řád přikazuje povozu, který předjíždí, by použil k tomu pravé strany silnice. V souzeném případě potvrdil svědek Josef R., že obžalovaný se svým autem předejel jeho vůz (koňský potah) a zajel zase na levou stranu. Stalo-li se tak v rozhodném okamžiku, v němž došlo ke srážce s motocyklem, nelze tvrditi, že obžalovaný se svým autem jel po pravé straně silnice proti pravidlu, nýbrž naopak, obžalovaný se svým autem se ocitl na pravé straně silnice řídě se předpisem, jenž velí předjížděti na pravo. Tuto důležitou okolnost nechává rozsudek nepovšimnutou, ač má rozhodující význam pro otázku zavinění obžalovaného, zvláště když rozsudek zavinění spatřuje již v okolnosti, že obžalovaný jel po pravé straně silnice.

Druhý bod zavinění spatřuje rozsudek v tom, že se obžalovaný nevyhnul do leva, když motocyklista dával znamení trubkou, že chce předjet. I v této příčině jest důležitou shora uvedená výpověď Josefa R-e, jenž potvrzuje, že obžalovaný, předejev ho, zajel zase na levou stranu silnice. Neméně důležitým jest to, co shledal nadstrážník František P., dostavivší se ihned po nehodě na místo samé; rozsudek sice zjišťuje v ohledu skutkovém, že motocykl (který se zachytil za přední ochranný rám auta) byl autem vlečen napříč silnice z prava na levo a to tak, že zůstala od zadní vidlice motocyklu na silnici vyryta rýha začínající asi 2 m od pravého kraje silnice a táhnoucí se až asi 1 až $\frac{1}{2}$ m od levého okraje silnice; toto zjištění poukazuje zřejmě k tomu, že auto obžalovaného mělo v okamžiku srážky směr z prava do leva a že se také pohybovalo z pravé strany silnice ke straně levé. Rozsudek opomenul hodnotiti tuto okolnost jednak o sobě, jednak ve vztahu k výpovědi Josefa R-e, ač jest velmi důležitá pro posouzení, zda obžalovaný použil pravé strany silnice jen potud, pokud toho bylo zapotřebí, by, vyhovuje předpisu silničního řádu při předjíždění povozu R-ova, zajel na pravou stranu silnice. Ostatně bylo povinností soudu zjistiti, zdali situace byla taková, by obžalovaný musil vyhýbat, jinými slovy dělati místo pro motocyklistu, jenž ho hodlá předejeti. Podle zjištění rozsudku bylo po pravé straně auta obžalovaného místa téměř dva metry, prostor dojista postačitelý, by motocykl mohl bez závady předejeti. Obžalovaný mohl poznati podle znamení trubky a snad i podle rachotu vlastního motocyklu, že za ním jede motocykl, jest však otázka, zda mohl nebo musil věděti, že za ním jede motocykl s přívěsným vozíkem, jenž přirozeně potřebuje více místa než motocykl bez přívěsného vozíku. Řidič automobilu musí věnovati pozornost dráze před sebou a nelze od něho požadovati, by se za jízdy obracel, což by ostatně při zavřeném autu neprospělo, a neví proto, co se děje za jeho zády, není-li ovšem jeho vozidlo opatřeno zrcátkem, v němž se obráží to, co se děje za autem. Že však v souzeném případě bylo s do-

statek místa i pro předejetí motocyklu s přívěsným vozíkem, k tomu poukazuje okolnost, že motocyklista projel až ku předním kolům auta obžalovaného; bylot podle zjištění rozsudku zachyceno ochranným rámem auta zadní kolo motocyklu. Z jaké příčiny k zachycení došlo, rozsudek přesně nezjistil, ač to měl učiniti, když poškozený motocyklista tvrdil, že když předjížděl, obžalovaný pojednou zahrnul auto více do prava, kdežto podle výpovědi Emilie Ř-ové a Otakara Ř-a byl to motocyklista, jenž v okamžiku předjíždění zahrnul svým motocyklem do leva, tedy přímo do jízdní dráhy auta. Zda se to stalo tak či onak, rozsudek nezjišťuje, ač přece okolnost ta má pro posouzení zavinění rozhodující význam. Dlužno jen ještě podotknouti, že bylo věcí motocyklisty, by uvážil, zda prostor, který mu ponechávalo auto obžalovaného po své pravé straně, byl dostatečným, by mohl hladce projeti, a že, nebyl-li prostor dostatečný a viděl-li — což při povinné bedlivosti musil pozorovati —, že obžalovaný na jeho znamení trubkou nereaguje tak, jak si přál a jak mu bylo pro předjetí potřebným, nesměl auto předjížděti, neměl-li tím ohroziti nejen sebe, nýbrž i auto obžalovaného a osoby v něm jedoucí. Učinil-li tak přece, pak úraz, ke kterému došlo, nebyl způsoben tím, že obžalovaný jel po pravé straně silnice, nýbrž neobezřetností a neopatrností vlastní. Řešení případu rozsudkem prvého soudu jest tedy závadné jak v otázce zavinění tak i v otázce příčinné souvislosti, pročež bylo zmateční stížnosti podle § 33 tr. ř. vyhověti a podle §§ 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3131.

Odvolací soud není oprávněn zrušiti rozsudek z důvodu § 478 čís. 3 (§ 281 čís. 7 tr. ř.), že žaloba nebyla vyřízena úplně, nebylo-li tu odvolání oprávněného obžalobce.

(Rozh. ze dne 29. března 1928, Zm I 809/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu jako soudu odvolacího v Chebu ze dne 9. března 1927, jímž byl rozsudek okresního soudu v Tachově ze dne 13. ledna 1927 z důvodu zmatečnosti podle § 475 odst. třetí pokud se týče § 281 čís. 7 tr. ř. zrušen, byl porušen zákon v ustanovení § 477 první věty tr. ř.; rozsudek ten se zrušuje, a důsledkem toho se zrušuje celé další řízení rozsudku tomu následující i s rozsudkem okresního soudu v Tachově ze dne 25. října 1927, a věc se vrací krajskému soudu jako soudu odvolacímu v Chebu, by o odvolání do rozsudku okresního soudu v Tachově ze dne 13. ledna 1927 znovu po zákonu jednal.

Důvody:

Marie F-ová podala dne 12. prosince 1926 u okresního soudu v Tachově obžalobu pro urážku na cti spáchanou Emanuelem K-em jednak dopisem ze dne 31. října 1926, jednak korespondenčním lístkem